

Pluimvee beschermen tegen predatie

J.L.Mulder

Groenekan, 2014

Bureau Mulder-natuurlijk

Pluimvee beschermen tegen predatie

Bureau Mulder-natuurlijk
Berkenlaan 28
3737RN Groenekan
www.mulder-natuurlijk.nl
06-10708498

Rapportnummer 2014-3

augustus 2014

Pluimvee beschermen tegen predatie

Inleiding

Het houden van kippen, eenden of konijnen in de tuin of op het erf kan veel voldoening schenken. Als er dan een vos (of steenmarter) langskomt en een paar dieren doodbijt of meeneemt, is dat zuur. De eerste gedachte is dan: die vos moet dood! Toch is dat geen echte oplossing: de dode vos wordt opgevolgd door een nieuwe, en die ontdekt na een paar dagen, weken of maanden dat er bij jou op een gemakkelijke manier een prooi te halen is. Het is veel beter om je kleine huisdieren goed te beschermen tegen de roofdieren en er voor te zorgen dat die niet bij je levende have kunnen.

Maar ook bedrijven die grote aantallen vrijlopende kippen houden, kunnen te maken krijgen met predatie door vossen op een schaal dat er economische schade is. Dit rapport bevat adviezen voor de aanleg van eenvoudige en betaalbare rasters die vossen en steenmarters tegen kunnen houden. Zulke rasters zijn nog nooit systematisch op hun werking onderzocht, maar veel mensen zijn er tevreden over. 100% garantie tegen inbreuken door roofdieren is echter niet te geven. Het wonen in een omgeving met een rijke natuur heeft lusten, maar ook lasten.

Vereisten voor een raster

De maaswijdte van gaas moet maximaal 7 cm zijn om vossen tegen te houden, en maximaal 3 cm om steenmarters te weren. Uiteraard moet het raster rondom geheel gesloten zijn en moeten vossen of steenmarters er niet via een omwegje (via een dak of schutting of iets dergelijks) in en uit kunnen springen of klimmen. De palen moeten aan de binnenkant staan. Vossen kunnen graven en ook over gaas heen springen of klimmen. Beide zaken moeten worden voorkomen. Graven kan verhinderd worden door gaas minstens 30 cm in te graven, of aan de buitenkant een of twee rijen stoeptegels of een ander soort bestrating aan te leggen. Vossen graven namelijk pal tegen het gaas aan en komen niet op het idee om het van verder af te proberen.

Als het gaas niet zo hoog is (maximaal een meter of zo), kunnen vossen eroverheen springen, waarbij ze meestal wel hun poten op de bovenkant zetten. Hoger gaas wordt beklommen, waarbij ze hun voeten door de mazen heen steken en op hun polsjes omhoog gaan. Zo kunnen ze over twee of drie meter hoog gaas heen komen. Klimmen kan worden voorkomen door een naar buiten overhangende flap gaas te maken of door schrikdraad. Een flap werkt alleen bij hoog gaas (150 cm of hoger) en moet minstens 40 cm lang zijn en horizontaal of een beetje (niet te veel) schuin omhoog staan; er is vanaf de palen ondersteuning voor nodig anders verbuigt de flap te gemakkelijk.

Schrikdraad langs de buitenkant van het gaas is vaak eenvoudiger en handiger. Het gaas moet dan niet geplastificeerd zijn, want zonder de 'aarding' van het gaas krijgt de vos geen schok. Als er wel geplastificeerd gaas gebruikt wordt, moeten de schrikdraden afgewisseld worden met gearde draden. Een gaashoogte van minstens 120 cm is vereist, zodat de vos er niet in één keer overheen kan en boven tegen het gaas aan *moet* springen. Het beste kan men een eerste schrikdraad buiten langs de bovenrand van het gaas spannen, en nog eentje op 10 tot 12 cm daar onder. Om ook steenmarters te weren, moet de schrikdraad op ongeveer 5 cm afstand van het gaas zitten, niet meer. Om ook heel drieste vossen te weren, zou men langs de bovenrand niet één, maar twee schrikdraden kunnen spannen, één op 5 cm van het gaas en een tweede op dezelfde hoogte maar op ongeveer 12 cm afstand van het gaas. In dit geval worden dus drie schrikdraden geplaatst, twee bovenaan en een derde een stukje daar onder.

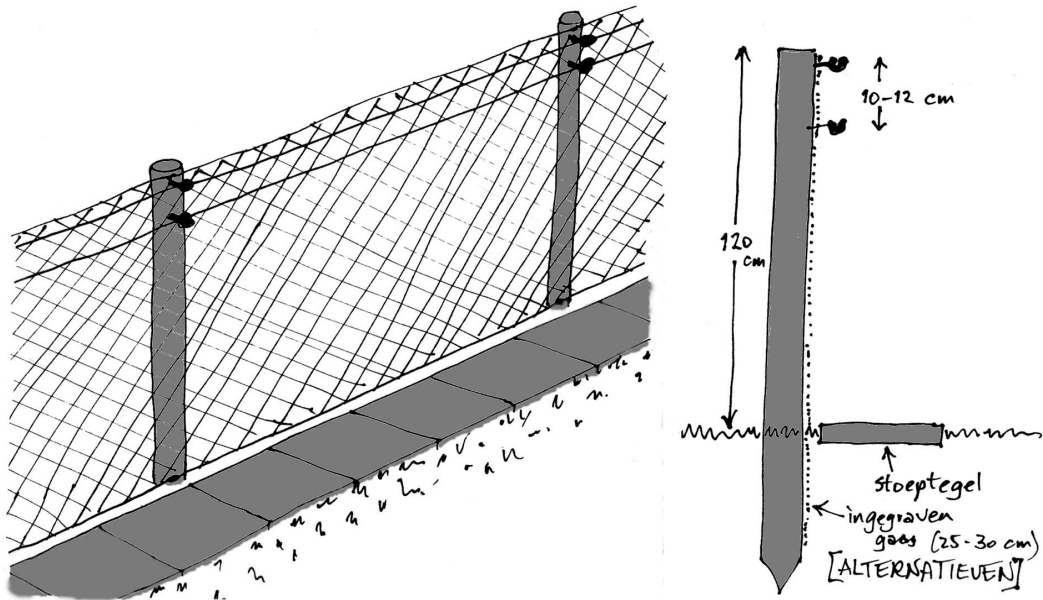
De hoge plaatsing van de schrikdraden heeft als voordelen dat vossen of steenmarters er niet overheen kunnen springen (als de draden laag aangebracht worden) en dat de draden buiten bereik van de kleinste kinderen zitten. Een goed idee is om de schrikdraad-installatie via een instelbare tijdklok of een daglichtschakelaar aan het electra-net te koppelen, zodat er overdag geen stroom op staat.

Een extra beveiliging tegen gravende dieren kan een extra schrikdraad bieden, vlak over de grond aan de buitenkant van het gaas.

Eenvoudigste raster

Op basis van de bovengenoemde vereisten is het goedkoopste en eenvoudigste voswerende raster als volgt te maken.

- Gaashoogte 120 cm (standaardmaten voor gaas zijn o.a. 100, 120, 150 en 180 cm)
- Gewoon kippengaas (maaswijdte 30 mm) met boven- en onderlangs een stevige en strakke spandraad; gaas daaraan vastclippen
- Onbewerkte ronde palen aan de binnenkant van het gaas, elke twee meter één
- Twee schrikdraden aan isolatoren langs de buitenkant bovenaan het gaas op 5 tot 7 cm afstand van het gaas
- Een rij stoeptegels (vaak gratis te krijgen) strak langs de buitenkant van het gaas; zonder stoeptegels zou het gaas 150 cm breed (hoog) moeten zijn, waarvan 30 cm wordt ingegraven.

Kosten-indicatie:

Eenvoudigste uitvoering (zie boven) met gratis stoeptegels: € 4 per strekkende meter

Idem met nieuwe stoeptegels: € 7 per meter

Schrikdraadklok op 220V: € 150-250

Daglichtschakelaar: € 50

Verplaatsbaar gaas

Een alternatief voor een vast en stevig hek is een verplaatsbaar en oprolbaar hek van elektrisch kippennet. Op de foto een voorbeeld van zo'n hek (in dit geval om vossen weg te houden bij uitgezette hamsters). Voor kippen kunnen de mazen beter wat kleiner zijn. Uiteraard is zo'n net wat kwetsbaarder dan een vast raster. Of de stroom voldoende is om vossen te verhinderen er onderdoor te graven, is de vraag.

Kostenindicatie: 50 m kippennet (plm 1.15 m hoog) kost € 130, dat is € 2.60 per meter.

Nachthokken

Ook zonder rasters is een behoorlijke bescherming van kippen te bereiken door ze een goed nachthok te bieden. Dat is een hok waar geen grotere spleten in zitten dan 6 cm (vos) of 3 cm (marter), en waar eventueel gaas bestaat uit stevig gepuntlast gaas. Ratten, vaak een probleem bij het houden van kippen, zijn moeilijker uit nachthokken te weren. Daarvoor zou de binnenkant geheel betimmerd moeten worden met gepuntlast gaas met maximaal 2 cm maaswijdte. Ook mogen er geen gravende vossen in kunnen, een stevige bodem van hout of gaas is dan ook nodig. Uiteraard moet de toegang 's nachts goed gesloten zijn. Er zijn automatische deurtjes te koop, die bij een instelbare lichthoeveelheid of op een tijdklok werken. Een combinatie met een automatisch voerapparaat, dat kort voor de deursluiting voer aanbiedt, garandeert dat alle kippen op tijd binnen zijn.

Onderhoud

De werkzaamheid van een raster dat roofdieren buiten moet houden, staat of valt met het onderhoud. Vallende takken, door regen weggespoelde grond, inbraakpogingen door vossen, er zijn veel aanslagen mogelijk op het raster die de werking kunnen verminderen. Een grote kippenhouderij zou daarom ook kunnen kiezen voor een duurzamer, geheel metalen hekwerk (met schrikdraad). Controleer het raster en de stevigheid van de palen in ieder geval regelmatig en test ook de werking van het schrikdraad zelf, met een schrikdraadtester.

Predatie door vogels

Rasters kunnen nog zo goed aangelegd zijn om vossen en steenmarters te weren, tegen een havik of buizerd werken ze niet. Bij (kans op) predatie door roofvogels kan de ren ook van boven gesloten worden met gaas. Vaak worden ook netten gebruikt, maar die moeten regelmatig en nauwkeurig op gaten worden geïnspecteerd. Bij rennen die te groot zijn om te overkappen, werken misschien hooggeplaatste grote plastic uilen wel als afschrikking; die moeten dan waarschijnlijk wel vaak verplaatst worden. Er bestaan ook 'vliegende' uilen die op de wind met hun vleugels bewegen. Wat voor effect zulke kunstmatige uilen op de kippen hebben, is mij onbekend.